

Psalm 96:11a – waarop zijn de onderstrepingen gebaseerd?

De genoemde passage ziet er als volgt uit:

- Ja, dat de hemelen zich verheugen, heel de aarde zij blij

Voor de duidelijkheid is hier (in afwijking van het boek) niet alleen de onderstreping rood, maar zijn ook de betreffende letters geaccenueerd. De gemarkeerde letters zijn bij elkaar een acrostichon op de Godsnaam, waarbij de vier letters, het tetragram JHWH, op een subtiele wijze zichtbaar zijn gemaakt. Dat is in analogie aan de Hebreeuwse tekst – zie hieronder, met de woord-voor-woord-weergave.

jiS.m."chóe ha.SJaamájim | zij verheugen zich de hemel(en)
w.taagéel haa.áareTS | en zij is blij de aarde

Zoals in een eerdere meer algemene en uitgebreide toelichting al is aangegeven, wordt het acrostichon in diverse vertalingen wel gesignaleerd, maar niet toegepast op de manier zoals dat in de Hebreeuwse tekst is gedaan.

Een gunstige uitzondering daarop is de Naardense Bijbel, zij het dat er wel wat verschillen in de uitvoering zijn; zie ook daarvoor de eerdere toelichting. Maar het in Psalm 96:11a aanwezige acrostichon wordt ook in die vertaling niet aangegeven, noch weergegeven. Dat laatste is wel te begrijpen; de *Naardense Bijbel* gebruikt als weergave voor het tetragram de aanduiding ENE. Dat is een keuze van de vertaler die daarmee aansluit bij de joodse traditie, maar door aldus te vertalen zou een J-H-W-H-acrostichon geen aansluiting hebben bij de praxis van de vertaling.

Zoals elders uiteengezet, wordt in de *TLVG*-vertaling gekozen voor een weergave van de Godsnaam door middel van een transliteratie. Ook al hoeft een transliteratie niet gelijk te zijn aan de oorspronkelijke uitspraak, het is wel gewenst om een te kiezen die de oorsprong zo goed mogelijk benadert. Dat is dan ook de reden waarom er is gekozen voor een transliteratie die de vier letters in zich draagt. Zowel 'Jahweh' als 'Jehovah' voldoen aan die voorwaarde.

Omdat er bovendien serieuze aanwijzingen zijn, dat de Godsnaam oorspronkelijk uit drie lettergrepen bestond (zie bijvoorbeeld bij Psalm 80, de verzen 4,8 en 20) is er gekozen voor de weergave 'Jehovah', met daarin dus J-H-V-H (de letter **waw** ligt een beetje tussen de 'v' en de 'w' in).

In de kwestie die nu aan de orde is gaat het vooral om de medeklinkers, J.H.V.H.

Dan Psalm 96. Dat is een duidelijke lofzang op Jehovah, met de oproep om van zijn naam en faam te zingen en te spreken. Het is in dat verband bijzonder, dat die bijzondere naam niet alleen expliciet wordt vermeld, maar dat er in Psalm 96:11 een acrostichon voorkomt op die naam, vier opeenvolgende woorden beginnen met de genoemde letters.

De vier woorden nogmaals op een rij, in het Nederlands getranslitereerd, van links naar rechts:

jiS.m."chóe **h**a.Sjaamájim **w**.taagéel **h**aa.áareTS (**jhwh**)

Is dit niet bij toeval zo? Is het niet wat vergezocht om hierin een bewust aangebracht acrostichon te zien? Het antwoord moet worden gezocht in de beschikbare gegevens over de oorspronkelijke tekst. De 'Masorah' (ook wel 'Massorah') is de vastlegging van allerlei facetten van de Bijbeltekst, zoals die in de loop der eeuwen was vergaard door de z.g. Masoreten.

Door die vastlegging, zowel in de vorm van opmerkingen als tabellen, ontstond er niet alleen een basis voor een betrouwbare grondtekst, maar was er ook een toelichting op allerlei bijkomende aspecten. Niet alleen feiten en zekerheden, maar ook onduidelijkheden of onzekerheden zijn daarin vermeld, soms in notities bij de teksten, soms als een soort bijlage.

Een meer toegankelijke compilatie van dat alles is te vinden in het kolossale werk 'Masorah', samengebracht door C.D. Ginsburg, een groot kenner van die traditie. Zijn publicatie de 'Masorah' bestaat uit drie delen met een geweldig aantal tabellen. Die zijn sequentieel met als identificerende sleutel: 'de eerste letter van het woord, plus een paragraafnummer'. Deel IV is een Engelse beschrijving van de tabellen, die kan dienen als ingang voor de eerdere delen.

Inzake dat acrostichon staat er in deel IV onder de letter **jod**, § 174, de omschrijving van de tabel:

קע"ד = § 174.

יהוה: Jehovah. — *Two verses in the Scriptures exhibit the Tetragrammaton in the initial letters of four consecutive words. This Rubric is from the printed Massorah on Esther 5 4. In some MSS. the letters in question are written longer to indicate the Ineffable Name, as will be seen from the notes on Esther 5 4 in my edition of the Bible.*

In deel I onder de letter **jod**, § 174 staat de tabel zelf (een kleine in dit geval), met daarin de twee plaatsen:
 Esther 5:4 en Psalm 96:11.

		קע"ד = 174
Esther	V 4	כ' פסו' בקריהרמו יהודה ראשי היבות וסימי
Ps.	XCVI 11	יבא המלך והמן היום ישמחו השמים ותגל הארץ

Hiermee is in ieder geval bevestigd dat Psalm 96:11a inderdaad te beschouwen is als een acrostichon op de Godsnaam.

In het Hebreeuws bestaat de hele regel uit precies die vier woorden. Die compactheid is mogelijk, omdat persoonlijke voornaamwoorden, lidwoorden, voegwoorden, etc. als suffixen aan de woorden worden geplakt; in het Nederlands zijn dat aparte woorden.

Een vertaling met vier woorden was daarom gewoon onmogelijk. In de vertaling is het acrostichon gelijkmatig over de regel verdeeld, zoals hierboven te zien was.

Welbeschouwd is het acrostichon in deze psalm ook bijzonder op zijn plaats. De psalm is één grote lofzang op het koningschap van Jehovah, zoals op de volgende bladzijde is te zien, met een afdruk van de betreffende psalm als geheel, met daarin op vers 11 dan het acrostichon.

Psalm 96

- Zingt voor Jehovah een nieuw lied!
Zingt voor Jehovah, heel de aarde,
2 zingt voor Jehovah, zegent Zijn naam,
verkondigt van dag tot dag Zijn redding;
3 vertelt onder de natiën van Zijn heerlijkheid,
onder al de volkeren van Zijn wonderen!
- 4 Want Jehovah is groots en bijzonder te loven,
Hij is geducht, al de 'goden' te boven,
5 want al die 'goden' der volkeren zijn afgoden,
Jehovah immers heeft de hemelen gemaakt;
6 majesteit en pracht zijn voor Zijn aangezicht,
terwijl kracht en luister in Zijn heiligdom zijn.
- 7 Betuigt Jehovah, families der volkeren ...
betuigt Jehovah de eer en de sterkte ...
8 betuigt Jehovah de eer die behoort bij Zijn naam!
Draagt gaven aan en betreedt Zijn voorhoven zo,
9 buigt u neer voor Jehovah in heilige tooi,
beeft vanwege Zijn aangezicht, heel de aarde!
- 10 Zegt onder de natiën: 'Jehovah is gaan regeren als Koning!'
Onwankelbaar wordt de wereld bevestigd,
naar billijkheid spreekt Hij recht over de volkeren!
- 11 **J**a, dat de **h**emelen zich **v**erheugen, **h**eel de aarde zij blij;
laat de zee en dat wat haar vult daarom bulderen,
12 laat het veld en al wat daar staat daarom jubelen,
laat alle bomen van het woud daarom juichen
13 voor Jehovah's aangezicht, want zoveel is zeker: Hij komt!
Want Hij komt beslist om de aarde te oordelen;
14 Hij oordeelt de wereld naar gerechtigheid,
de volkeren daarbij naar Zijn trouw!

Voor het laatst bijgewerkt: 28 mei 2019